

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás vállalatjának és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Köziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Perczel a közig. bizottságokhoz.

Az anyakönyvi kerületek székhelye és az anyakönyvvezetők.
Perczel Dezső belügyminiszter két igen fontos és nagyérdékű rendeletet intézett valamennyi vármegyére közigazgatási bizottságához.

Az első rendelet azt kívánja, hogy a közigazgatási bizottság március 31-ig terjesszen a miniszter elé javaslatot a vármegye területének anyakönyvi kerületekre való beosztása, valamint az anyakönyvi kerületek elnevezésének és székhelyének meghatározása iránt.

Irányadó ez: Rendeztet tanácsú városok kivétel nélkül, a nagyközségek tulnyomó részben alkalmasak arra, hogy önmagukban alkossanak anyakönyvi kerületet.

A kisebb községeknek anyakönyvi kerületekké csoportosításánál szem előtt tartandó, hogy a kerület községei lehetőleg közel legyenek a kerület székhelyéhez, hogy a kerület lakossága a 3000 lélekszámot lehetőleg meg ne haladja, hogy 34 községnél több szükség nélkül ne csoportosíttassék, hogy a körjegyzőségi kerületek a beosztásnál lehetőleg szem előtt tartassanak és oly községek csoportosíttassanak egybe, melyek közlekedés dolgában a székhelylyel lehetőleg előnyös összeköttetésben vannak. Fontos, hogy a lakosságnak ne kelljen ezután se messzebbre fáradnia, mint a felekezeti anyakönyvek idejében.

A több községből csoportosított anyakönyvi kerületben lehetőleg az a község jelölendő ki a kerület székhelyéül, mely legjelentékenyebb a csoportosított községek közt.

Fontos a székhely kijelölésénél, hogy a lakosság ugyanazon a helyen, a hol az állami anyakönyveket igénybe veszi, vagy ahhoz közel, az egyházi szertartást is teljesíthesse.

A másik rendelet azt kívánja, hogy a közigazgatási bizottság hozza javaslatba az állami anyakönyvvezetőket és (a hol erre szükség van) a helyettesüket.

Anyakönyvvezetőkül és helyettesekül a törvény értelmében első sorban a községi előljárók, a hol a székhely egyszersmind a szolgabíró székhelye, a járási szolgabíró hozandó javaslatba. Ha ilyen alkalmas ember nincs a tiszti kötelekben, törvényszabta kvalifikációval rendelkező más ember javaslandó. Helyettes a miniszter csak oly kerületben nevez ki, mely nagyon népes,

vagy melyben az anyakönyvvezetőt foglalkozása a székhelytől gyakrabban távol tartja.

Elkerülhetetlenül szükséges, hogy az anyakönyvvezető és helyettese szóban és írásban bírja az állam nyelvét.

A személyi követelmények pontosság és megbízhatóság s minthogy a születési és halálozási anyakönyvvezetőket nevezik ki a házassági anyakönyvek vezetőivé is, ilyen funkció csak közbeccsülésben álló emberekre bízandó; elvárja a miniszter, hogy csak oly embereket hoz a bizottság javaslatba, akik a közönség becsülésére számot tarthatnak.

Ami a tiszteletdíjakat illeti, kiemeli a miniszter, hogy az anyakönyvi kivonatok után járó, később meghatározandó díjak folytán ugy is részesül az anyakönyvvezető ellenszolgáltatásban, így a tiszteletdíj csak kivételes lesz. Hivatali kötelekbe tartozó egyéneket nem szándékozik tiszteletdíjban részesíteni, csak az esetben, ha az anyakönyvvezetőül kinevezett előljáró hivatali javadalmazása nagyon csekély. De mivel a törvény 8-ik §-a alapján alkalmazott anyakönyvvezetők tiszteletdíj nélkül való működésre nem kötelezhetők, ha tiszteletdíj nélkül a reájuk bízandó tisztelet elvállalni nem hajlandók, részükre a miniszter méltányos tiszteletdíjat megállapít az államkincstár terhére.

A jelentés megtételére a miniszter március utolsó napját tűzi ki.

Erdély Sándor igazságügy-miniszter.

Erdély Sándor igazságügyminiszter rokonszenves jellemképét nem lehet szép szavakkal leírni. Ezt a jellemképét egy a szabadság és haladás eszméivel telt, de e mellett sok évi bírói működés gyakorlati iskolázása által a jogszolgáltatás terén alkotó, szervező reform-munkára különösen hivatott és alkalmas személyiségnek behatóan kell tanulmányozni a magyar igazságügy-i miniszterium nagy reformáló sikereinek vizsgálatát.

A magyar jogszolgáltatást reformáló törvények szerzése körüli érdemek jelentékeny részét maga Szilágyi Dezső is volt első munkatársának, Erdély Sándor mostani igazságügyminiszternek ítéli oda. A képviselőház ezt az elismerést azzal

rokokonszenves fogadtatással fejezte ki, melylyel Erdély igazságügyminiszter programbeszédének minden párt jól megérdemelt mértékben adózott. Ez a programbeszéd előkelő, tárgyilagos, jogászai ékesszólás által tűnt ki, valamint a legnagyobb formatókélylyel előadott megvilágítása által az igazságügyi miniszterium egész munkaprogramjának a törvényszerzés és a szervezés terén. Az igazságügyi reform még hátralevő sokféle jogi Herkules-munkáinak terjedelme és bonyolódottsága sokkal nagyobb, hogy sem azt egy hírlapi cikely keretében megvilágítani lehessen. Az igazságügyminiszteriumnak most és hosszú évekig azt a legnehezebb feladatot kell teljesítenie, hogy a már szentesített reformtörvényeket és a magyar igazságszolgáltatás szervezetét javító törvények nagy számát összhangba hozza a magyar nemzet előrehaladóan fejlődő életfeltételeivel.

Erdély Sándor épen a haladásnak és a magyar igazságügyi reform megvalósításának eme fejlődési szakára nemcsak jogi, hanem államférfiúi szempontból is a legalkalmasabb személyiség. Az elődével, Szilágyi Dezsővel korábban közösen folytatott munka körül ő volt az igazságügyi reformháború egész sztratégiájára nézve a nélkülözhetetlen tábornoki főnök, amely háború ósdi visszaélések, valamint az igazságügyi adminisztrációban korábban létezett, de most szerencsés sikerrel megszüntetett bajok ellen folyt.

Ezért a legjobban hivatott államférfi Erdély Sándor az igazságügyminiszterium további munkasikereinek biztosítására. Ő nemcsak a törvényjavító kodifikátor genialis képességével, hanem a gyakorlati tapasztalat és a tulajdon bírói működés termékeny talaján fáradozhatatlanul tevékeny organizátor sokkal ritkább államférfiúi tehetségével is bír.

Ujdonságok.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Erényi József bajai kir. járásbírói díjnyelvet a topolyai kir. járásbírói díjhoz irnokká nevezte ki.

Kinevezés. A szegedi kir. itélőtábla elnöke Korkay István végzett joghallgatót ezen tábla területére díjas joggyakornokká nevezte ki.

A Walter-Csavrák ügy immár végleg be van fejezve. A m. kir. kuria a múlt héten hozta meg ítéletét. Walter Nándort a kuria a szegedi kir. itélőtábla ítéletének e részben való jóváhagyásával szintén felmentette, Csavráknét azonban a 100 frt pénzbüntetésen kívül még 1 havi fogházra ítélte.

A „BACSKA“ tárcája.

Csalogatja, hitegeti . . .

(Népdal)

*Csalogatja, hitegeti
A harmat a virágot —
Csalogatom, hitegetem
Én is ezt a világot; —
Dalogatok, mulatgatok,
Megirigylik ezt a széles kedvemet . . .
Hej! ha tudnák, hej, ha látnák,
Hogy a szívem bánatában megreped.*

*Azt mondják, hogy olyan vagyok,
Mint madár az erdőben, —
Elkívánják a sok szép dalt,
A sok nótát én tölem . . .
Nem vágnának az irigyek
Az én nótám, az én dalaim után,
Hogyha tudnák, hogy legszebben
Énekel a párjavesztett csalogány.*

*Mámoritó, édes érzés
— Úgy mondják — a szerelem; —
Máznak édes, máznak kedves,
Énnekem csak gyötrellem.
Máznak jut a boldogsága,
Én meg benne mindég csak azt találok,
Ami bánat, keserűség,
Szenvedés van ezen a nagy világon.*

Latinovits Stanci.

KERESZTÜL-KASUL EURÓPÁN.

Utí rajzok.

Irta **Passe-partout.**

(Folytatás.)

V.

— Berlin. —

Lipeséből csak egy ugrás a poroszok fővárosába; gyorsvonattal rövid három óra alatt odaérünk. Mégis, mily nagy különbség!

Nem a város külső képét kell néznünk, mert a nagyvárosok szebb utcái a modern kaszárnya-építkezés következtében annyira hasonlítanak egymáshoz, hogy bizást össze lehetne tévesztetni egyiket a másikkal, mint némely ikreket. Az embereket, az utcákon hullámzó tömegeket kell szemügyre vennünk: ezek adják városunknak a tipikus vonást, azt a sajátos bélyegét, melyről rálehet ismerni és amely azt azzá teszi, a mi, valójában és lényegében.

A szász faj Lipesében is, ahol anyai idegen fordul meg, megőrizte eredeti, jellegzetes természetét. Arcvonásai, arkitéjezése bizonyos jámbor önelégteliséget, vidám szívóságot mutat, amely első tekintetre szívhez szól és ugyszólván lekötölel.

A porosz, főképp a berlini lakosság arcvonásai kemények, tekintete sunyi fűrkésző, mintha mindegyikük zsandár volna; beszéde hangos, magaviselete rátartós egész a szemtelenségig, vagy settenkedő egész a kézzelfogható álnokságig.

Vannak ugyan kivételek, melyek azonban, miut mondanai szoktuk, csak megerősítik a szabályt.

Ez az áthidalhatatlannak látszó különbség egyébiránt megvan az összes dél-német és az éjszak-német fajok között; szinte hihetetlen, hogy ezek valaha egy nemzetté forrtanak össze. Német nemzet nem is létezik abban az értelemben, mint azt közönségesen vesszük: a német birodalom államok szövetsége, fajok csoportosítása, de nem egyesítése. Erre alig van kilátás. A huszonöt esztendő alatt, hogy a világra szóló szedáni napok után a nagy győzelem fölött általánosan érzett örömmámorban idegen földön, Versaillesban, megalkották a német birodalmat, az

ellentétek az említett fajok közt inkább élesebbekké és szembetűnőbbekké lettek, semhogy elmosódnának.

A porosz, kivált a berlini, bármint beszélnek is hivatalosan és irnak a hírlapok, szíve beajsejében a többi német fajok legyőzőjének tartja magát, míg emezek, ha nem is mondják, de legyőzötteknek érzik magukat. Ezt az érzelmeket pedig nem enyhíti, hanem inkább fokozza, hogy a poroszok fölöttéle élélmesekek hegemoniájuk kizsákmányolásában. Ez folytonos vereség a délnémetekre nézve, mely mostohasorsúkkal való elégtelenségüket naponkint szítja egész az elkeseredésig.

Ez a visszavonás ott lappang a szívek mélyén és oly versengést szül, mely a társadalmi életben legélesebben megnyilatkozik. Fog-e ez valaha a politikában kitörésre kerülni, ahol mostanában csak a kulisszák mögött meglapulva szövi eselvetéseit? Az a világ folyásától függ, meg a poroszoktól, de leginkább a szociáldemokratáktól, kiknek ismeretes programja nagyon kedvez a dél-német partikularizmusnak, amelyben lel az erős támaszát is részben, amely ellen most közvetetten megindították a hadjáratot Berlinben a „fölforgatók ellen“. Vae victis! (Jaj a legyőzötteknek.)

A poroszok hadi szerencséje ebben a békés, de kés hegyéig kélrelhetetlen hadjáratban, mint eddig más hasonló vállalkozásukban, el-elpartol tőlük; küzdelmük mindent kockára teszen; győzelmük nem lehet teljes, veszedelmük beláthatatlan.

A dícső, a hódító Berlin szíve lüktetését ilyennek érzetem, midőn díszes utcáin minden tíz-tizenöt lépésre egy-egy katonai őrszemre bukkantam, minden sarkon rendőrből botlottam, és minden tizedik emberben katonát kellett látnom.

Európa egy nagyvárosában sem találkoztam anyai sétáló katonával, mint itt; szinte hemzseg tőlük minden közkert, sétány. — El is gondoltam sokszor, vajjon nem akadna-e egy kis dolguk?

Feszítenek is ám, és csakugyan jól festenek különféle egyenruhájukban a tarka barka ember-áradatban, mert a nagy város nyilvános helyein hőmpölyögve özönlik, itmintegy torlaszszá verődve, amott szétfoszoló hullám gyanánt szerte-széjjel verődve.

A hódító Berlin nyilvános szobrai is mind katonákat

Meghívás. A zombori I-ső önszegélyező-szövetkezet folyó évi február hó 24-én délelőtt pont 9 órakor saját helyiségeiben rendes közgyűlést tart, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívottnak. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Közigyűlési elnök választása. 2. Igazgatói bizottság felmentvényének megadása. 3. Számadások megvizsgálása, a forgalom kimutatása és ezek jóváhagyása. 4. Az igazgató, aligazgató, ig. tagok és a felügyelő bizottság felmentvényének megadása. 5. A X. ciklus törzsbetéteinek mikénti kifizetése és nyeresvényének felosztása, a tisztviselők és felügyelő bizottság tiszteldíjának, valamint a tisztviselők évi rendes fizetésének megállapítása. 6. A XII-ik ciklus megnyitása. 7. A 12 kilépett és esetleg leközönendő igazg. tagok választása. 8. A felszerelések megbecsülésére kiküldendő ötös bizottság megválasztása (alapsz. 51. § értelmében). 9. Netáni indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlés előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnak írásban beadandók, később érkezők figyelembe nem vétetnek. Az 1—5 ik ponthoz a szövetkezetnek csak régi tagjai szólhatnak, a 7. pontban jelzett választásnál pedig, mely ugyanazon nap d. e. 10 órakor fog eszközöltetni, az új ciklus tagjai is befolyhatnak. Egyben az igazgatóság ezennel közhírré teszi, miszerint a X. ciklus 1894. évi december hó 31-én feloszlott, annak kifizetése folyamatban van, — ennélfogva a keresk. törvény 249. §-a és alapszabályaink 33. §-a értelmében felszólítottat mindazok, kiknek ezen és az előző években feloszlott ciklusokból bármily igényük van, követeleiket 1895. évi december hó 31-ig érvényesítsék, miután annak elmulasztása esetén mindenemű igényük az alapszabályok 27. §-a értelmében elévültnek. A mérleg-kimutatás betekintés végett az egyet helyiségeiben van kifüggesztve. Az összefoglaló az 1894. évben 1.966,131 frt volt. Az osztalék részvényenként 10 frt 50 kr, vagy egy-egy befizetett 52 frtos részvény után 62 frt 50 kr fog kifizetett. Terezy Mór, szöveg. igazgató.

Hymen. Szoyka József, sztauisiesi körállatorvos, jégben jár Bruck Anna kisasszonnyal, Jarck Edgár vasuti építő-mérnök leányával.

Mora István tiszteletére. A zentai intelligencia folyó hó 6-án a „Magyar király” vendéglő termében fényes ünnepélyt rendezett Mora István tiszteletére. Nagy számban gyűltek össze a költő ünnepelésére s őszinte óvációban reszesítették. Az ünnepélyt azon alkalomból rendezték, hogy Mora Istvánnak a neurég megjelent verskötetét a fővárosi sajtó olyan elismerőleg fogadta. Mora István egyik legjobb poétánk s az ünnepélyvel a zentaiak csak önmaguk iránti kötelességüket teljesítették.

Számonkérőszék a városnál. E hó 6-án került vizsgálat alá a város közigazgatásának legutóbbi felvételének. A számonkérőszék elnöke Sándor Béla főispán volt s a tanács tagjain kívül résztvett abban Konyovits Jusztin biz. tag is. A megejtett vizsgálat szerint minden a legnagyobb rendben találtatott, az 1894. év folyamán beérkezett ügydarabok mind elintéztettek. A számonkérőszék adatai szerint a múlt év második felében összesen 8193 tanácsai, 1515 árvai és 31 kibágási ügydarab lett elintézve. Ezekből kiosztott: Schlagerter polgármesternek 32 tanácsai, Vukicsévits tanácsnoknak 562 tanácsai és 367 árvalgyi, Thurszky tanácsnoknak 1495 tanácsai és 221 árvalgyi, dr. Gerlinger (hely. rendőrfőkapitány) 3 tanácsai, Dekker tanácsnoknak 3314 tanácsai 115 árvalgyi, Gyurisits főjegyzőnek 1463 tanácsai és 68 árvalgyi, Lallosevits aljegyzőnek 227 tanácsai és 648 árvalgyi, dr. Matzitz aljegyzőnek 1056 tanácsai és 96 árvalgyi, Pooskay tisztai ügyésznek 41 tanácsai és 31 kibágási.

Halálozás. A kalocsai főgyógyházmegyének halottja van: egy szelíd lelkületű és képzett papja, Heugen Vendel élte 35., áldozó papságának 10. évében e hó 10-én Sztauisieson, szállóhelyen, szüleinek lakásán, elhunyt. Heugen Vendel a főgimnáziumi tanulmányokat 1873—1880. években elvégezve, mint kitűnő tanuló, az érseki megye által tanulmányai folytatására Rómába küldtetett. Az ottani életmod, zárkózottság és azon körülmény, hogy a téli időjárás ellen a szemináriumban nem igen védekeznek, a fiatal theologus egészséget nagyon megrongáltak és az előbb telt arcu, egészséges fiatal

ember 1885. év nyarán betegesen tért vissza Kalocsára és onnan első miséjét főnőpelyesen elmondani, szálló földjére. Betegsége miatt kiűn az érseki megyében nem működött, hanem Kalocsán mint küsszemináriumi aligazgató és szentszéki ülnök volt alkalmazva. Ezen alkalmazásának ideje alatt, szünetekben többször Gleichenberghen, Römerbadban és más fürdőhelyeken remélt gyógyulást. Betegsége a múlt őszön oly súlyossá változott, hogy az érseki hatóság szabadságot adott. Hosszantartó szenvedéseitől a halál megszabadította; temetése február 11-én nagy részvét mellett ment végebe.

Közegészségügyünk 1894. év második felében. A közegészségügy mindig érdeklő a közönséget. Jonak látjuk enneltogva a városi főorvosnak a közigazgatási bizottságban bemutatott felvételes jelentéséből egyet-mást közölni. Az 1894. év második felében 350 ember halt meg (első felében 364 és 1893. második felében 354). A népességi adatok kedvező állapot mutatnak: a 350 halalesettel szemben 423 elvesszültesítési eset áll, tehát a növekedés 73, vagyis 21%. Kor szerint a következő halalesetek fordultak elő: 1—5 évig 27 férfi és 29 nő, 5—7-ig 2 férfi, 4 nő, 7—10-ig 5 férfi, 5 nő, 10—15-ig 5 férfi, 3 nő, 15—20-ig 10 férfi, 10 nő, 20—25-ig 4 férfi, 3 nő, 25—30-ig 2 férfi, 3 nő, 30—35-ig 6 férfi, 4 nő, 35—40-ig 3 férfi, 6 nő, 40—45-ig 5 férfi, 5 nő, 45—50-ig 2 férfi, 4 nő, 50—60-ig 9 férfi, 13 nő, 60-ou felül 35 férfi, 34 nő, összesen 180 férfi, 170 nő halt meg. Halva született 12 fiú és 8 leány (köztük 2 törvénytelen gyermek). Az elvesszültesítet 423 gyermek között a törvénytelenek száma 34. A halalokok között legnagyobb száma van a tuberculosisnak: 34 esetben, utána a diarrhoea fordul elő 31 esetben, difteritisz és crup 22 esetben. Emliésre méltó még, hogy a trachoma terjedésének megállítására és illetve gyógykezelésére céljából az összes iskolák s az e célból jelentkező nem tanulók is megvizsgáltattak; 33 valódi és 78 gyanús trachomas találtatott. A kezelés oly sikerrel haladt, hogy az év végen csak 12 valódi és 18 gyanús trachomas eset fordult elő.

Fényes jelmezbál. A titeli polgári olvasókör a saját és feleszerben az állami polgári iskola szertára javára f. hó 6-án jelmezbált rendezett, mely minden tekintetben kitűnően sikerült. A festői jelmezek, melyekben a magyar, orosz, szerb, lengyel, német, tirol, spanyol, román, olasz, cigány stb. népviselet volt hűen utánozva, valamint a füzértánchoz való szízes jelvények nagyrészen Budapestről rendeltek s a bál elegáns képe soká emlékezetben fog maradni ugy a titeli, mind pedig a számtalan vidéki jelenlétüknek.

A „Zasztava” sajtópör. Ismét a „Zasztava,” ez a viperatermesztői újság. Rágalmaz mindenkit, üt, rug, ha csak szerit telheti. Sértegetéseit, becsmérléseit annyira felhalmozta, hogy napról-napra a nyakába akasztanak egy-egy jól megérdemelt sajtópert. Ézuttal Milovanov Lyubomir kerül a vadlottak padjára, őt adta ki a szerkesztő a bíróságnak, mint az inkriminált cikk szerzőjét. A cikk alnöv alatt jelent meg, és szegedi eseményekről tárgyal. A múlt év elején, mikor mindenfelől tüntettek az egyházpolitikai javaslatok mellett, a szegedi szerb hitközség tagjait is gyűlésre hívta össze Jevris György esperes-plebanos, és a gyűlésen olyan javaslatot tett, hogy a szegedi szerb vallásu polgarok a polgári házasságról szóló törvények ellen nyilatkozzanak. Szabó Szilárd szolt a gyűlésen az esperes javaslatát ellen és a hitközség közgyűlése ugyszólván Szabó állaspontjára helyezkedett, a javaslatot nem fogadta el. Ennek a dolognak a híre hamar eljutott a „Zasztavaig” és ebben cikket írtak a szegedi gyűlésről, Szabó Szilárdot becsülteben értekezteny sértegetve. Ez a sehonnai — ugymond a cikk — merészkedett fölemelkedni s mintegy kandur macska összekuszálta az esperes javaslatát. A sajtóügyi vizsgálat már be van fejezve és az esküdtészeki végvárgyalást marcius első napjaiban tartják meg a szegedi törvényszék előtt. A följelentest Kelemen Bela dr. szegedi ügyvéd tette meg a panaszos nevében.

Közgyűlés. Az újvidéki kerékpár-egyesület folyó hó 6-án rendes évi közgyűlést tartott. Elnökké újlag Zorkóczy Lajos lett megválasztva.

Táncfűzerke. A sztauisiesi olvasó-egylet folyó hó 6-án igen sikerült zartkörű táncfűzerkét rendezett.

Halálozás. Résztvétellel értesült Zombor város közönsége Veszprémy Jenőnek, a székes-fehérvári színtársulat igazgatójának haláláról: Veszprémy Jenőt a mi közönségünk igen jól ismerte s tudta, hogy a vidéki színpadoknak egyik legjobb és legkivalóbb tehetsége. Hosszas szenvedés után folyó hó 6-án elhunyt életének 34-ik évében.

Exarits. Exarits, a mi városunkban is nevezetességre szert tett híres betörő ügyében immár a szegedi kir. itelőtábla is meghozta az ítéletet. A törvényszék tudvalevőleg 7 évi fegyháza ítélte Exaritsot; a kir. itelőtábla nagyobb értéket tulajdonított neki s a bitütetést 4 évvel megtoldotta. Így hát Exarits 11 évig lesz kénytelen sulyos börtönben az állam kossztján élni.

Az elcsipett közokirat hamisító. A rendőri közlöny jan. 17-iki számában a rendőrvilágnak figyelem Lakatos György passzus-gyártóra lett felhívva, a ki több rendbeli bűnös ténykedése után jónak látta visszavonulni az ismeretlenség homályába s ezen szándékának keresztül vitelére Zenta városát találta legalkalmasabb terrenumnak. Lakatos György azonban most az egyszer igen rosszul számított, mivel a zentai rendőrség hamarosan felfedezte s a napokban el is fogta.

Gyaszhir. Dr. Brenner József szabadkai ügyvéd neje szült. Deesy Etelka életének 33-ik, boldog házasságának 9-ik évében folyó hó 6-án elhunyt.

Jelmezbál. Az apatini koresolya-egylet folyó hó 9-én az ottani Andrezs-féle vendéglőben jelmezbált rendezett. Az estely igen jól sikerült; nagyszámu és szízes hölgyközönség jelent meg a bálon, a leányok legnagyobb része festői jelmezből. Az első négyest 64 pár tancolta. A tiszta jövedelem 214 frt.

Beallt a Tisza. A huzamosan tartós erős hideg most már másodsor állította meg a Tiszán a jeget. A Tisza teljesen befagyott ugy, hogy közlekedni lehet a jégen.

Tartalékos katonai orvosok gyakorlata. A tartalékos katonai orvosok eddig tudvalevőleg az önkéntességi év kiszolgálása után nem vonultak be gyakorlatra, mint a többi tartalékos tiszték. A közös hadtgyminiszter rendelete következtében a tartalékos állományi orvosok ezentul ép ugy, mint a tartalékos csapatistiek, minden második évben 28 napi gyakorlatra lesznek kötelesek bevonulni. Az új rendelet meg évben életbe lép.

Alapítvány. Zomborban 1892-ik év február hó 29-ik napján elhalt Gyalóky Rozalia — mint bezdáni levelezőnk írja — Bezdán községének szegényei javára végrendeletileg 1000 frt tőkét hagyományozott oly kikötéssel, hogy ezen hagyománya a község által minden más alaptól teljesen elkülönítve, „Gyalóky Rozalia szegény-alap” nevet viselő alapítványképzéssel kezelendő olykép, hogy ezen alapítvány jövedelmei minden év február hó 29-én — az örökhagyó elhunyna napján — s illetve közönségek évben, február hó 28-ik napján a bezdáni szegények közt a község képviselőtestülete által meghatározandó arányban kiosztassanak. Az 1000 frt tőkét s ennek az örökhagyó elhunyna napjától járó 4 $\frac{1}{2}$ % os kamatait 122 frt 63 krbán, Lippert Ferenc zombori ügyvéd, miut végrendeleti végrehajtó a községnek már meg is küldötte és így szegényeink már nem sokára élvezhetik a boldog emlékké hagyományozó ritka humánus tettének áldásos gyümölcseit.

Jubileum. Az újvidéki dalárda, amely bazafias szempontból is ritka fontos missziót teljesít, a folyó évben, plukösd ünnepén üli meg fennállásának 25-ik évfordulóját. Az ünnepely részletei meg nincsenek megállapítva s egyelőre még csak felhívás intézefelt az ország daleyestületeihez a jubileumi ünnepélyben való részvetel céljából. A zombori kaszinó-egyleti dalárda is kapott ilyen felhívást; a jubileumon valószínűleg küldöttségileg képviselteti magát.

Korcsolya-egyleti bál. A zombori korcsolya-egyletnek folyó hó 9-én a Vadászktirt összes terméiben megtartott fényes bálja kitűnően sikerült. Meglehető számu és előkelő közönség volt jelen; a legjobb hangulatban kivilagos-kivirradigt igazan feszületelt mulattak.

Műkedvelői előadás. Az újvidéki m. kir. főgimnázium tanuló ifjusága holnap, február hó 13-án jótékonycélu műkedvelői előadást rendez.

ábrázolnak, alig akad itt-ott hirmondónak egy-egy polgári (bungrs) ruhás szobor-alak, mint Goethe, Schiller, Humboldt. A gyöztés hadvezérek lovas és gyalog szobrai különösen az „Unter den Linden” (hársfák alatt) nevezetű hosszú széles utcán, különösen a császári palota körül láthatók. A művészet azonban gyárilag dolgozott: ezek az alakok, akár márványból faragták, akár érbe öntvék, nem mondhatók remek alkotásoknak; nagyobbára tucat-munka. Az igaz művészet profanációja. Különösen a nevezett palota szomszédságában levő közkert számtalan szobrai, alacsony állványon alig életnagyságnál magasabbak, inkább boszánkodással vegyes álmétkodást keltenek a nézőben, semmint igaz esodálatot. Annál impozánsabb a nagynek nevezett Frigyes király szobra, aki a magyar huszarak elől meghatárat katonáit azzal a bátortással lelkesítette: ti kutyák, hát örökké akartok élni?

Ennek a harcias utcának méltó befejezését képezi a brandenburginak nevezett diadalkapu, melyen a quadrigán álló hódító római Caesar bevonul — a poroszok fővárosába. Valóban szemet szur az a sok római s görög vitéz, akiknek alakjaival a porosz muzeumokban találkozunk. Nem eözök a Schliemann által Troja romjaiból kiásított szobrokra, amelyek az ugyanott talált többi régiségekkel egy külön muzeumba gyűjtve, hanem az összes tárlatokra együttvéve, hol még frigiai sapkás alakok is arra emlékeztetik a szemlélőt, hogy a poroszok különös rokonszenvet táplálnak az ó-kor nevezetes népei iránt, kivéve a hébereket, ezekre egyetlen egy szobor vagy festmény sem emlékeztet.

Az említett diadalkapun túl emelkedik a magas diadal-oszlop, élen a győzelem szárnyas nemtőjével, melyet a franciáktól elhódított ágyúkból öntöttek, és melyhez hasonlót szándékoznak Budapesten a milleniumi emlékesoportozat közepére állítani. A berlini rám nem tett oly hatást, melyet a művészeti szépség iránt fogékony elme s szív önkéntelen érez, ha valamely szoborban az erény s nagyság megnyilatkozását látja. Az a magasba nyuló, viszonylag méztelen oszlop nem kelthet igaz esodálatot, nem is érzékit valamely fonkolt eszmét, annyira, hogy azt kérdezzük magunktól: minek is mászott ily sudarra az az angyal, mikor szárnnya van és szabadon röpkedhet? A Deák-mauzóleum, miut megfelelő piedestal-on lebegőn

álló angyal ellenben első tekintetre a halhatatlanság eszméjét kelti bennünk...

Az azonban méltán feltűnt, hogy a berlini diadal-oszlop alján lévő domborművű éretáblákra rá nem vésték a mostani császár hasonnevű nagyatyjának azt a mondatát, melyet a franciákon nyert győzelem után ejt vala: Welche Wendung durch Gottes Fügung! (Mily fordulat Isten végzéséből.) Az oszlop fölött levő angyal ugyanis a legkölésőbbtballerínához méltó pirotettet látszik végezni.

Még ennyi dicsőséggel se elégedtünk meg. Visszamentünk a császári palota elé, megnéztük a történeti nevezetességű ablakot, honnan az „olle Wilem” (őreg Vilmos császár), amig élt s Berlinben időzött, minden nap, meghatározott időben megmutatta magát a berlinieknek — ha nézője akadt. A gonosz nyelvek azt mesélik azonban, hogy polgári ruhába öltözött rendőrök nagyobb számmal jelentek meg ilyenkor az ablak előtt, mint berliniek, kivált, miota azok a „telforgató” szocialdemokraták legromgyosabb képviselőiket küldték oda, kik ruhatoszlányokba bujtattak, félig meztelen, kichezett, beteges külsejű gyermekeket mutogattak föl a barátságosan ki-kitekingtató császárnak.

Itt nem néztük azután a diszorség fölvonulását délben. A látvány korántsem oly érdekes, mint Bécsben a Burg-musik. Mégis valóban nézni való. A porosz katonák, szögletes mozdulatai, amelyeket katonayelven szabatosnak mondanak, nem tévesztik el hatásukat a szemlélőre. A porosz katonának parádé alkalmával nem szabad térdének lennie, se könyökének: lábát, karját ugy kell mozgatnia, hogy meg ne görbüljön; ugy kell járnia, fegyvert forgatnia, mintha keze lába helyére botot szurtak volna. Azt mondják, hogy diszszemlekre mindig alakóttik feszes vászon-szíjjal tündéket-könyöküket a hajlason, hogy így jobban sikerüljön a parádé-mars. Nem értek a hadi tudományokhoz, ennélfogva nem is merek véleménynt kockáztatni a fölött, hogy lehet-e azzal esetát-háborut nyerni; de azt el nem vitatja tölem még Moltke sem — annál kevésbbé, mert ugy is meghalt már, hogy a porosz katonák a parádémarsnál oly mozdulatokat tesznek, mintha menten el akarnák hanyini-vetni karjaikat s lábait, ugy hogy a szemlélő minden pillanatban várja lesi, merre pottyog már egy-egy vitéz kar vagy még vitézbb láb.

Az örségtől alig pár lépésre van a hadiszertár, arzenál, vagyis inkább hadi muzeum, hol a különböző régi s újabb fegyverzeteken kívül a poroszok által vívott esataik domborművű térképei láthatók. Különösen érdekel az 1866-ból emlékeztetes königráztí csata képe, hol az osztrák hadsereg vitézsége kárba veszett a gyorstüzű porosz pusák ellenében. Egy osztrák tiszt, ki szives volt kálauzolni, megmutatta még azt a házikót is a csataképen, amelyből egy porosz kém hadseregünk tábori telegraf-sodronyára akasztott drót segítségével elleste Benedek, osztrák fővezér s táborkarának táviratait, és így megszerezvén csata előtt a csapatok felállítására vonatkozó utasításokat, lehetővé tette a porosz hadvezényletnek, hogy arra a pontra vessse tömegeit, melyek leggyöngyöbbek valának, és megbontsa ekképen az osztrák hadvonalat, mi által ennek kifetése meghiusult s a poroszok teljes diadala bekövetkezett.

Az bizonyos, hogy a poroszok nem hibásak ebben az egész dologban; gondolám magamban. Megmondta azt már egy magyar hadvezér 1848-ban, mikor esataterve fölül kérdeztek: ha a sikkája tudná, nyomban elégetné.

A berlini muzeumok s tárlatok kincseiről az utleírások s katalógusok többet tartalmaznak, mint amennyit én elmondhatnék. Föltűnt mégis, hogy a sok csataképen, melyekben pedig a képtárok bővelkednek és amelyek a harmincéves, a hetéves és más későbbi háboruk útközeteit ábrázolják, amely utóbbiakban magyar ezredek is résztvettek, mint a híres Simonyi ezredes huszárjai, magyar löptust nem bírtam fölfedezni, pedig meglepő nagy számban láthatók rajtuk a sujtásos, vitézkötéses hadiak, még a csákójukon halálfejjel díszített fekete egyenruhájú porosz huszarak is, akik nagy bajuszaikkal sem vehetők magyaroknak.

Ez-eknél a csataképeknél, mint másoknál is, melyeket előbb vagy utóbb Europa különböző fővárosaiban láttam, nem fojtattam magamba azt a megjegyzést, hogy a festőművészek, még a nagy Horace Vernet is, csataképeiken mindig annak a nemzetnek vitézeit mutatják be többségben, amely nemzet számára festik azokat, ugy hogy a szemlélő önkéntelen azt mondja magában: könnyű volt győzni a kisebbségen, hiszen a közmondás szerint, több lud is győz... (Folytatás köv.)

Végzetes szerencsétlenség. Krekó János bezdáni napszámos a vaskapunál volt alkalmazásban s folyó hó 4-én érkezett haza, amikor is meglátogatta őt jó ismerőse: Martalics Márton itteni lakos napszámos, aki a mult évet szintén a vaskapui munkálatoknál töltötte. Krekó ép a paktuskáját csomagolta ki s eközben Martalics valami patronfélét látott az Orsováról hozott több aprólékos tárgy között. Martalics a patronra mutatva, kérdezte Krekótól, hogy: tulajdonképp mi ez? Krekó azt felelte: barátom, ez dinamit s akár három ember életét is elveheti! Martalics elkérte a töltényt és zsebében hordozta f. hó 9-éig. Ekkor elment Kalinka Pál boguárhoz s ennek műhelyében a fia és lakója: Gógös József jelenlétében mutogatta a töltényt és egy forgácsdarabbal babrálni és piszkálni kezdte, de vesztere, mert a töltény — dörszülés folytán — csakhamar óriási robajjal explodált, Martalics Márton balkezének három ujját: hüvelyk, mutató és középujját s jobbkezéről is a hüvelykujját — melylyel a forgácsot tartotta — darabokra marcangolta, arcat pedig a felreiserhetlenség eltorzította úgy, hogy eszméletlen állapotban kellett lakására szállítani. A többiek füst, légnomás és ijedségen kívül egyéb bajt nem szenvedtek. Martalics végzetes esete — ki 26 éves, nős, családos, jóra való, szép szál ember — városzerte általános részvételt keltett annál is inkább, mivelhogy gyerekes könnyelműsége okozta e szerencsétlenségét. A megéjtett vizsgálat alkalmával Krekó János azt vallotta, hogy a kérdéses dinamit-töltényt az orsovai irodában találta s onnan hozta magával.

A zombori takarékpénztár tiszta jövedelme. A zombori takarékpénztárnak mult évi zársummája szerint az 1894. évben összes tiszta jövedelme 60,461 frt 43 krt tesz ki. Az igazgatóság ezen összegből a részvénytőke után járó 5% kamat 5000 frt, a tartalék és nyugdíjalapra 10%, tehát 5546 frt 15 kr, jutalmazások és jótékony célra 3675 frt 28 kr s végül a tartalék és nyugdíjalap külön javadalmazásaképen 16,240 frtot javasol fordítani. Az ezen levonások után fennmaradó 30,000 frtra vonatkozólag azon indítványt terjeszti majd ugyancsak az igazgatóság a közgyűlés elé, hogy ez a részvényesek között osztassék fel s így egy-egy részvényre a fent említett 5% kamat és 60 frt osztalék, tehát összesen 70 frt jut.

A „Vadászkürt“ más kezekben. Mint értesültünk, Weber Mihály tovább nem veszi bébe a „Vadászkürt“ szállodát, hanem elköltözik Boszniába. Így hát jövő évre a „Vadászkürt“ már más kezekben lesz.

Dalárdai közgyűlés. A zombori kaszinó-egyleti dalárda folyó hó 10-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. A közgyűlés tudomásul vette az egylet mult évi működésének minden jelentős mozzanatára kiterjedő terjedelmes elnöki jelentést; elfogadta a mult évi zársummadást s a lépő tisztkarnak a felmentvényt megadva, az új tisztkart választották meg. A választás névszerű titkos szavazás útján történt. Elnökké megválasztott Pribil Ernő, alelnökké Popovits Sebő, titkárrá Frindt József, pénztárossá Husvéth Károly, zeneműtárossá Fodor Mihály, szertárossá pedig Kulits Márton. A tisztkart tehát teljesen a régi maradt meg. Leirhatlan lelkesedéssel éltették a tagok Pribil Ernő elnököt, aki már évek hosszú során át oly ritka buzgósággal és szakértelemmel áll a dalárda élén. Leikes ovációban részesült Popovits Sebő alelnök, valamint a többi tisztviselő is. A választmányba beválasztottak: Bárczi Iván, Baumann Nándor, Csarsch Sándor, dr. Duchon János, dr. Hirmann Ferenc, Kelő Mór, Karvázy József, Muzsik István, Raisz Lajos, Trischler Károly és Valter Nándor. A számvizsgáló bizottság tagjait megválasztották: Feuermann Manó, Jorgovits Döme és Késmárky Endre.

Asó a fegyvere. Bogács Balázs ó-becsei lakos nem is valami nagy dologért borozás közben erősen összeszólkalkozott Buruzs Mihályval és dühében annyira ment hogy a kezén levő asóval támadt Buruzsra, hogy azonnal agyon csapja A dühös embert a környezete akadályozta meg a végzetessé válható csapásban, de azért a veszélyes fenyegetésért Bogácsnak felelni kell a járási bíróság előtt.

Vesztett eb. Zentán a mult héten egy veszett eb kóborolt az utcákon. Összesen három embert mart meg. köztük legsúlyosabban egy Matur János nevű iskolás fiúcskát, a kinek az arcába és combjába harapott.

Megszurta. Tandori János újvidéki 14 éves fiú szülőinek az Árpád-utcában levő háza előtt kis szánon vezette 7 éves testvérét, midőn Hertlein Nándor, szintén 14 éves fiú — kit soha sem ismert — többet magával madartfogásból jövet, beléje kötött s pusztán azért, mert a szánon nem akart parancsára kitérni arcul ütötte, majd pedig késsel jobb felőli hóna alatt megszúrta. Tandori, bár sebe nem életveszélyes, a leggondosabb hosszan tartó ápolást igényli.

Takarékpénztári közgyűlés. A sztánisicsi takarékpénztár folyó hó 14-én tartja meg évi rendes közgyűlését. A közgyűlésre valószínűleg lejön báró Redl Lajos is, a ki az esetben a közgyűlésen elnökölni fog.

Öngyilkosság. Drobina Tamás évekké elszült lapunk szerkesztőjénél volt szolgálatban; később Roheim Károlynál, az utóbbi időben pedig ennek vejenél, dr. Moskovitz Jenőnél volt szolgálatban Debrecenben. Drobina, aki mindenhol inas minőségben volt alkalmazva, kísértésbe esett s letét a tisztos élet útjáról. Folyó hó 7-én ugyanis feltörte dr. Moskovitz penzsekrenyét s több mint ezer forintot ellopva, megszökött. A lopást azonban csakhamar észrevették s így aztán Moskovitz rögtön értesítette táviratilag a zombori rendőrséget, meg apóst is. Valószínűnek tartották ugyanis, hogy a tolvaj Drobina Zombornak fogja útját venni. Így történt aztán, hogy a vasuti állomáson az érkező vonatokat figyelemmel kísérték. Folyó hó 8-án az esti vonattal tényleg meg is érkezett a várva-vart vendég. Mikor azonban a rendőrök el akarták csipni; bemenedült a parkba s ott fejbe lötte magát. Reggelre megbalt.

Művészet és irodalom.

Ország-Világ. Nincs jobb és szebb újság, mint az, amelyik tapintattal párosítja hasábjain az aktuális dolgokat, a nem muló értékű, állandóan becses közleményekkel. Ebben a tekintetben a hazai szépirodalmi lapok közt első helyen áll az Ország-Világ, melynek most megjelent legújabb száma két nappal a választás után már közli a Kisfaludy-társaság új tagjainak az arcképét, sikerült felvételeket hoz a nagy hirre kapott veibaj-veii titkózatról, szám szerint négyet, igen szép teli képet ad Goró Lajostól, a neves rajzoló művésztől,

stb. stb. Szövegében ott találjuk Reviczky Gyula, Pap Zoltán, Zoltán Vilmos versét, Csengey Gusztáv nagy-érdékű regényét, egy pompás humorú elbeszélést a kitűnő színművésztől, E. Kovács Gyulától, Capri szigetéről érdekes leírást Castelartól, tárcát Adorján Sandortól, Rokokótól stb. Rovatai gazdagok, rejtvény megfejtői közt értékes nyereményeket sorsol ki. Mondanunk se kell, hogy ilyen szerkesztés mellett az Ország-Világ a magyar közönség legkedveltebb lapja. Ami azért is természetes, mert előfizetési ára páratlanul olcsó: negyedévre 2 frt. Az előfizetést a kiadóhivatalhoz (Budapest, V., Hold-utca 7. szám) kell küldeni. Mutatványszámok ingyen.

A „Vasárnapi Újság“ február 10-iki száma 17 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Gróf Kuu Kocsárd.“ (Arcképpel és képpel: Gr. Kuu Kocsárd lakása Algyógyon: A szásvárosi ház, a hol meglát: A szásvárosi Kun-kollegium. Szinte G. rajzai.) — Költemények: „Harangzó a pusztán.“ Kisteleki Edétől. „Feleségemhez.“ Genetz Arvidtól, fiuból fordította Bán Aladar. — „Emlékezetes farsangok.“ — „Egy kalandor-nemzettség a XV. században.“ Történelmi rajz. (Sforza Blanka Maria arcképpel.) Varnai Sándortól. — „A bocsaát-kérés.“ (Dagnan-Bouveret festményével.) — „A falu rossza.“ (Déry Kálmán festményével.) — „A kis-kartali csillagda.“ — „Baranyamegyeről.“ Irta Bakcsy Sándor. — „Japán katonák sirja Koreában.“ (Képpel.) — „Carrobert tabornagy.“ (Arcképpel.) — „Zichy Mihály levele.“ — „A kínai sajtó.“ (Három csataképpel a japán kínai háborúból, eredeti kínai rajzok után.) — „A régi magyar diak életéből.“ (Képekkel.) — „Színház: Janosi és Juliska.“ — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, stb. rendes heti rovatok. — A „Vasárnapi Újság regény-tára“ e héten Petele István „Lobbanás az alkonyatban“ című elbeszélésének s Verne „Autifer mester csudalatos kalandjai“ című regényének folytatását közli, ez utóbbit a francia kiadás illusztrációival.

Színház.

Csütörtökön Schillernek a „Haramiak“ című szomorjátéka került színpadra. Nem nagy várakozással mentünk a színházba, mert szinte merészsegnek tartottuk, hogy egy ilyen nagyszabású darab előadására társulatunk egyáltalán csak gondolni is merjen. Annál kellemesebb volt a előadás a közönséggel meg lehetett elégedve: elég gondosnak bizonyult s az egyes szereplők teljes igyekezettel és joakarattal játszottak. Moór Ferenc szerepét Polgár Károly játszotta; szorgalommal dolgozta ki a szerepét s ehhez hozzásegítette még kiváló tehetőségét, alakítása természetesen igen jó volt. Kremer Sándor adta a másik Moór fiúnak, Moór Károlynak a szerepét. Ez az alakítás is elég sikerültnek mondható. Kishonti maszkja kissé túlzott volt.

A szombati előadással ugy voltunk, mint az egy-szeri ember, a mikor azt mondotta: „azt hittem, hogy ez a kenyer sajt, pedig kulaes“. Egy héti hirdették a „Klári“ című operettet. Szombaton reggel azonban már „Fatimica“-t hirdették, este pedig a „Madarász“-t játszottak. Csak a családunkért azonban fenyes kárpótlást nyertünk. A „Madarász“-ban ugyanis vendég szerepelt Veress Sándor, a m. kir. opera elősorgu bariton-énekese. A címszerepét játszotta s talan mondanunk sem kell, hogy gyönyörű szép hangjával ritka élvezetet nyújtott a közönségnek. Magán az előadás azonban meglátszott, hogy egy birtelenében rantották elő a darabot. Aztán meg úgy tűnt fel, mintha a színészek a saját mulattatásukra játszanának. A sok rögtönzött izetlen közbeszarrással, rögtönzéssel és nevetgéssel szinte bosszantották a közönséget. Felvonás közben Veress Sándor a „Seckingeni trombitás“-ból énekelt egy szép részletet. Sűrű tapsvihart aratott s énekevel annyira elragadta a közönséget, hogy meg kellett azt ismételnie.

Vasárnap ismét Veress Sándor vendégfelleptével színpadra került teljesen zsufolt ház előtt a „Falu rossza“. A vendég sűrű tapsokat aratott kiváló hangjával; játéka is elég megfelelő volt. Mellette főleg Mészáros Kornélia (Finom Rózi), Polgár Károly (Gonosz) és Laczkó Aranka arattak sikert. Az előadásnak különben voltak fogyaté-kosságai is, így többek között a zenekarnak kísérete ez alkalommal határozottan gyöngé volt.

Lévelezés.

Sztánisics, 1895. február 9.

(Vasut — Olvasó-egyleti ügyek. — A csoda esibe.)

Mikor a budapest-zimonyi vasut kiépítéséről szó volt, Zombor és Baja városok, valamint az érdekelt duuamenti községek, és ezek között Sztánisics község is, deputációval járult az akkori Tisza-kormány elé. Az eredmény az lett, hogy a világ-vonal a röviddel irány-ban, Szabadkán át, építetett. De ime, amit akkor ezen vidék magasabb érdekeiből nem kapott meg, azt most megkapta és a 15 év előtti remény és álom valóra változott. Nem úgy mondjuk már most, hogy: „lesz vasutunk“, hanem hogy: „van vasutunk“. Ugyanis e hó 5-én esti 6 órakor érkezett be az első anyagszállító vonat állomásunkra, melynek megérkezését a kemény hideg dacára nagy néptömeg várta. Zeneszó, éljen és más örömköltések közepette fehézték meg az ördögös masinát. Ki tudja, hogyha a zimonyi vonal Baja-Zomboron át építetik, vajjon látott volna-e határunk locomotívot? Nem úgy jartunk volna-e, mint Csantavér a zimonyi vasuttal? En azt hiszem, hogy igen. De csak titrelem, meg lesz a budapesti összekötetes is, amit 15 év előtt annyira óhajtottunk; tudjuk ugyanis, hogy Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye csak nem régebben 3000 frt segélyt szavazott meg kilométerenkint a baja-kalocsai soroksári építendő vasutra. Nem vetek neki két esztendő, a zomboriak és bajaiak direkt, Szabadkát nem érintve, jutbatnak majd Budapestre.

Olvasó-egyletünk, mely különben anyagilag eléggé jól áll, csekély érdeklődés mellett tartotta meg e hó 2-án rendes évi tisztújító székét. Elnök lett Neszmírak Mátyás, alelnök dr. Heller Ármio, jegyző Schützler Dezső, pénztáros Pfeiffer János, könyvtárnok Klein János. Az egyletnek 140 tagja és saját háza van. Azt hinné az ember, hogy mivel a könyvek és lapok olvasása lanyhán megy: talan a biliárd, a kártya s a dominó játékok virágnak és üznetnek szenvedélylyel. Oh nem, mindenki csak a régi jó időkre hivatkozik s ez pedig nem is olyan régen volt, csak úgy 20—25 év előtt, amikor még nagyon kevés volt a telekkönyv C. lapján.

Egyik barátomnak csibe került menu-képen asztalára. De csak miért kellett ennek a csibének az ő asztalára kerülni? Azóta vigasztalhatatlan s nagyon kínos sejtelmek vannak; nem képes sem enni, sem inni, sem aludni. Ugyanis ennek a szóban levő csibének mindkét alsó combja nem rendes képződésű volt, mert a szabályszerű csontok helyett a rendes madárszárny második izületének csontjai voltak a hus alatt elrejtve. Legyen kegyes valaki a megyei ornithologusok közül ezen tüné-ménynek természetszerű magyarázatát nyújtani, hogy az én kétségbeesett barátom a boszorkányság rémképétől megszabadulva ismét enni, inni és aludni tudjon, mert a két előbbi működést a farsangra való tekintettel igen örömet és mentlét előbb újra elkezdni óhajtáná.

Folyó hó 6-án este tartotta meg az itteni olvasó-egylet szokásos évi bálját. Dacára, hogy ezen bálak belépti díj nélkül tartatnak és a 140 tag nemcsak személyesen jelenhet meg, hanem családtagjait is magával hozhatja: mégis alig szokott 50—60 személynél több részt venni. Ismétlésbe esem, bogojevai atyámfiával egyetértőleg, azért is újból csak a telekkönyvi C. lapot okozom. r. l.

Közgazdaság.

István gazda tanácsai február hóra.

A legjobb gazdával is megesik, hogy a korai tél vagy az esőzés miatt az ősszel szántandó földet nem tudja megszántani. Az elmaradt őszi szántást ugyan sohasem pótolja a tavaszi szántás, de azért az igen korai földmunka mégis többet ér a semminél. Persze erről csak úgy lehet szó, ha a föld nem fagyos és nem sáros. Miért is, ha a föld arra alkalmas, már ebben a hónapban szántunk. A homokföldek előbb szikkadnak, ezeket tehát korábban is lehet szántani. Azon a vidékeken, ahol tavaszi rozost szokás vetni, a hónap vége felé ehhez is hozzá lehet látni.

A réten és kaszálón a földet egyengessük és a vakond-turasokat igazgassuk el. A mohos réteket meg kell fogasolni. Az elgazsodott, zombékos réteken is segít a vasfogás, de itt a kapának is jut munka, sőt a gyomlálást sem kell restelni.

Az igás jószággal trágyát hordassunk; ha az idő kedvező, szántatunk velük. Az igásokat most jobban kell tartani, hogy a nagy tavaszi munkáig jó erőbe jöjjenek.

A növendékmárhat, rideg jószágot, ha istállón tartjuk, szabad mozgás végett naponkint kifutóba kell ergetni.

Itt van a lovak fedeztetési ideje. A fedeztetésnél jól megválasszuk a mént, mert hitvány mént után nem várhatunk jó esiköt. Legjobb, ha állami ménnel fedeztetünk, ezek rendszeren jó állatok és soha nincs olyan hibájuk, amit az esikő átörökölhet. A mént mindig lehet valamivel nagyobb, mint a fedezendő kanca; a kis kancára tulságosan nagy mént, azonképen nagy kancára kis mént nem való.

Az anyaaállatokat bő alommal ellátott külön rekesztekben kell tartani. Az anyaaállatok jó takarmányozásáról ne feledkezzünk meg. Ne csak szalás takarmányt adjunk nekik, hanem valami táplálékot erőtakar-mányt is. Répát, burgonyát is jó lesz nekik adni, mert ez nagyon előmozdítja a tejképződést, ami a szopós állatok kellő táplálására szükséges. Az az állat, amelyik már szopós korában koplal, mindig hitvány lesz.

A szőlőben trágyázás, vesszőszedés, döntés a mostani munka. Ha az idő engedi, a hónap vége felé ültetéshez lehet kezdeni. Ha a rigolozással nem volnánk még készen, azt is folytathatjuk; persze jobb, ha tél előtt végezzük a rigolozást, hogy a tél fagyja megporlassza a felásott földet.

A pincében a borok feltöltéséről és tres hordók kenezéséről nem kell megfeledkezni. Száraz pincében jobban apaszt a bor, mint nedves pincében; ezért a száraz pincében gyakrabban kell töltögetni, legalább is minden 4—5 hétben egyszer. Az tres hordókat minden hónapban kell kenezni, hogy meg ne penészedjenek.

A gyümölcsösben dugvány és öjtővessző-szedés, hernyózás, nyésés, a fák kérgének tisztogatása, a faiskolában a csemeték részére a gödrök kiásása, a hónap vége felé átültetés a munka.

Magtarban tengeri morzsolás, gabonaforgatás és lapátolás, rostálás és konkolyozás a teendő. A nemsokára beálló vetéshez a magot elő kell készíteni.

A méheket derült, napos időben kiereszthetjük, hogy megtisztuljanak.

A gazdasági eszközök, szerszám, gépek kitisztogatására és rendbehozására is most van az alkalmas idő.

Rombay Dezső.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

806. sz.k.ig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Tiszakálmánfalva nagyközség kellően szervezve lévén, az alább irt állásokra pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, miszerint a vonatkozó törvényben előirt kelleknek megfelelő kérvényeiket **folyó hó február hó 27-ének déli 12 órájaig** nálam benyújtsák.

A választás Tiszakálmánfalva községében **1895. évi február hó 28-án reggel 8 órakor** fog megtartatni.

1. Községi jegyző. Javadalmazása 600 frt készpénz, szabad lakás és 10 kat. föld haszonélvezete.
2. Községi orvos. Javadalmazása 600 frt.
3. Községi irnok. Javadalmazása 300 frt.
4. Községi végrehajtó. Javadalmazása 240 frt és a befolyó záloglasi illetek.
5. Községi szülész. Javadalmazása 20 frt.

Titelen, 1895. évi február hó 1-én.

Vojnits István,

főszolgabíró.

Kiadó lakás.

Erzsébet-körúton 146. szám alatt (az új templom északi oldalán) egy 5 szobából, konyhából, éléskamrából, padlás és pincéből, fafélszerből, kocsiszínból, istállóból, gyümölcsös és vete-ményes kertből álló lakás **május hó 1-étől** bérebevehető.

Értekezhetni Ambrozovits Gyulával naponta déli 12 órakor Záradok-utca 110. sz. 3-1

286. sz. kig. 1895.

Hirdetmény.

Alulírott község elöljárósága a megírt községi rendőrzetű, valamint két rendőri állásra újabb pályázatot hirdet és felhívja a pályázni kívánókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **folyo évi február hó 26-ig** alulírt község elöljárósághoz nyújtsák be.

A rendőrzetű 400 frt, a rendőri állással 300 frt évi fizetés van egybekötve utolagos havi részletekben ruházat nélkül.

Rendőrzetű állás elnyerésénél a német és dalmát nyelvet beszélők előnyben részesülnek.

Bajmokon, 1895. évi február hó 9-én.

Budanovits Árpád, **Beslity Tádé,**
jegyző. 3-1 bíró.

147. sz. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bacs-Feketehegy községében lemondás folytán üresedésbe jött 400 frt évi fizetéssel javada mazott gyalogos rendőrzetű állásra és az esetleg megírtulendo, 300 frt évi fizetéssel javadalmozott, községi állásra ezennel pályázat nyújtatik.

Kellőleg okmányolt kérvények **f. évi február hó 16-ik napjának délutani 5 óraig** alulírt elöljárókhoz nyújtandók be.

Később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek. Bacs-Feketehegy, 1895. január 26-án.

Kozma Dezső, **Lódi Mihály,**
jegyző. 3-2 bíró.

123. szám.
1895.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírott Beregh község elöljárói részéről ezennel közhírré tetetik, hogy az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján a község tulajdonát képező vadászati jog hat egymás után következő évre, vagyis 1895. év augusztus hó 1-től 1901. évi július hó 31-ig terjedő időtartamra **1895. évi február hó 24-én délután 3 órakor Beregh községházánál** a legtöbbet ígérőnek haszonberbe fog adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órákban a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Bereghen, 1895. évi január hó 29-én.

Grosser Lajos, **Lukity Joza,**
jegyző. 3-3 bíró.

Népbank

bejegyzett takaré- és hitelszövetkezet Zomborban.

HIRDETÉNY.

Van szerencsénk a t. szövetkezeti tagokat **f. évi február hó 17. napjának d. u. 3 órakor** a zombori kereskedelmi és iparbank helyiségében tartandó

XI. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívni. Az 1894. évről szóló mérleg, úgy a felügyelő-tanács jelentése a titkári hivatalban megtekinthető.

NAPIREND:

1. Igazgatói jelentés az üzletről, mérleg előterjesztése és jóváhagyása, a nyereség-felosztás meghatározása.
2. Felügyelő tanács jelentése.
3. Felmentvény megadása.
4. A felügyelő tanács, úgy az igazgatósági tagoknak kiegészítése.
5. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 36 §-ának ez évbeni foganatosítása tárgyában.
6. Hitelesítő bizottság választása.

Zombor, 1895. évi február hó 9-én.

„Népbank” bejegyzett takaré- és hitelszövetkezet igazgatósága nevében

BIKÁR SIMON,
elnök.

Eladó

Zomborban, a Szelence külvárosban fekvő néhai

ESZTERGAMY KÁROLY

tulajdonához tartozott 9 hold 409¹/₂ □ öl terményiségű ugynevezett

„CSAIRA”

föld, a rajta lévő házzal együtt. Értesítést ad:

3-3 Özv. Esztergamy Károlyné.

Eladó vagy kiadó.

Bajai-utca 12. szám alatti lakház (az árú-csarnok mellett), mely áll 6 szoba és mellék-épületekből, azonnal rendelkezésre bocsátható. Bővebb értesítéssel szolgál

SULYOK FERENCZ,
Rákus-utca 39.

3-2

480. szám.
kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Ó-Becse nagyközség elöljárósága részéről ezennel közhírré tetetik, hogy elbocsátás folytán üresedésbe jött 1 lovas és 2 gyalogrendőri állásra pályázat nyújtatik.

Felhívjuk a pályázni szándékozókat, miszerint sajátkezűleg írt kérvényeiket legkésőbb **folyo évi február hó 20-ig** ezen elöljárósághoz nyújtsák be, melyben igazolni tartoznak, hogy:

- a) magyar állampolgárok,
- b) védkötelezettségüknek megfelelőek, 24-ik élet-évüket betöltötték, a 45-iket el nem érték,
- c) feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan elő-életűek,
- d) teljesen egészségesek,
- e) írni és olvasni tudnak s a községben divó magyar nyelvet bírják.

Ezen rendőri állásokra való megválasztásnál elsőbbség adatik:

- első sorban: az 1873. évi II. t. c. által kedvezményezett altiszteknek és kiszolgált állami csendőroknak,
- másod sorban: a hadsereg- és honvédségnek kiszolgált egyéneknek.

Tamaddal: az előző módor 1. §-ban felül-rendőrségi szolgálatban (nem teljes ön min. sebben) alkalmazásban álló egyéneknek.

végül előny minden körülmény között a szolgálati magyar nyelvben szó- és írásban való jártasság, valamint a nőtlenység.

A gyalogrendőri állás évi 300 frt, a lovasrendőri állás évi 300 frt és 150 frt lovarással van összekötve, mely összegek havonkénti részletekben és pedig utolag fizetendők ki a község penztárából.

A megválasztott rendőroknél kötelesek a szabályzat által megállapított egyenruhákat, ezeken kívül a lovasok a szolgálati lovat sajátjukból beszerezni, a felszerelésről, fegyverzetéről és lőszerről azonban a község fog gondoskodni.

Ó-Becsen, 1895. évi január hó 31-én.

3-3 **Az elöljáróság.**

860. szám.
kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye apatini járásának főszolgabírája részéről az Ó-Sztapár községében megüresedett jegyzői és ennek betöltésével esetlegesen üresedésbe jövő más állásra ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázni kívánók felhívhatnak, miszerint kellőleg felszerelt és egyebek között főleg magyar és szerb jegyzőkönyvi nyelvű községekben képesítéssel bíró oklevéllel ellátandó kérvényüket **folyo évi február hó 21-ig** nyújtsák be.

Megjegyeztetvén, hogy a választás Ó-Sztapáron a községházán február hó 22-én (pénteken) reggeli 10 órakor fog megtartatni.

Az állások javadalmozásai a következők:

I. Jegyzői állás:

- a) 525 frt készpénz fizetés,
- b) 12 kocsis első minőségű széna,
- c) 2/3 telek föld haszonélvezete, mely után az adót a község fizeti,
- d) szabad lakás.

II. Segédjegyzői állás: 600 frt készpénz fizetés.

III. Irnoki állás: 400 frt készpénz fizetés.

Apatin, 1895. évi február hó 1-én.

Hauke Imre.

főszolgabíró.

2-2

219. szám.
1895.

Pályázati hirdetmény.

Alulírt Kolluth község elöljárói részéről ezennel közhírré tetetik, miszerint községünkben lekötözés folytán üresedésbe jött egy gyalogrendőri állás választás utján betölendő.

Pályázók tartoznak igazolni, hogy magyar honpolgárok; 24-60 évesek; kifogástalan előéletűek, egészséges testalkatúak és hogy a magyar és német nyelvet szoval és írásban bírják.

Évi fizetés 250 frt utolagos havi részletekben.

Pályázati folyamodványok **folyo évi február hó 28-ig** Kolluth község elöljárósághoz nyújtandók be. Kolluth, 1895. évi február hó 6-án.

Zimmermann György, **Weber György,**
jegyző. 3-2 bíró.

Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság.

Budapest-Kőbánya, 1895. január hó.

T. c.

Van szerencsénk b. tudomására hozni, hogy országsszerte legelőnyösebben ismert söreinkből, u. m.:

Polgársör, márciusi világos, sötét,

Kirlysör, világos,

Szent-István sör, à la pilseni,

Kőbányai Barátsör, bajor módszer szerint,

Kivíteli Márciusi sör

HEISLER LAJOS urnál ZOMBORBAN

Basa-utca 199. sz. (Trischler-féle ház)

- FOGYASZTÁSI IRODA -

főraktárt nyitottunk, a hol söreink úgy palackokban, mint hordókban mindenkor kitűnő minőségben kaphatók.

Kérjük önt, sziveskedjék szükségletével nevezett főraktárunkhoz fordulni, a ki, általunk kellőleg támogatva, minden igyekezettel az-n lesz, b. rendelési figyelmes foganatosításával legteljesebb megelégedését kiérdemelni.

2-2

Tisztelettel

Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság.

PLU TOs

kitűnő izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó, gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, izületi izomcsúz vagy lobos bántalmaknál, ugyanintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat.

Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg trajsav kepződik, ha az elernyedtt állatok végtagjai, a mellekelt utasítás értelmében, bedörzsöltetnek ezen szerrel, a kepződmény gyorsan felszívódik s az izmok rugalmassága gyorsan visszatér.

100-23

E megbecsülhetlen gazdasági kincs egyedüli raktára:

TÁRCZAY ISTVÁN

GYÓGYSZERTÁRA ZOMBORBAN.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.

